

Ghadar di gunj

PK
2656
G43

D. FORT
1855

زندگی قربان کی خاطر ہماری شوق سے۔

خفی ٹھنی دل میں رہائی اس غلامی شوق سے۔

دعظ ملا کر رہے تھے غم کے پرچار کا۔ تھا ہر سن بھی دلے شیدا ہی تو ہمار کا۔

غرض ساروں نے ہی چھوڑا کام سب گھبرا کا۔ ناک میں دم کر دیا ایک دم برٹش کر کا۔

چڑھ گئے پھانسی پہ بیٹک پر فرداؤں تک نہ کی۔

ہم ہی پس جن کی خاطر جان تک کی شک نہ کی۔

ہم ہی ہیں جنگی خاطر نیندے فریاں ہو گئے تانتیا۔ نانا اور احمد شاہ جاہیں ہو گئے

بج آزادی کا اپنے خون سے بو گئے۔ ہین؛ ہم نادان رکھولے تھے پیچھے سو گئے۔

ہم سا کا اثر اب زمانے بھر میں بھی ملتا نہیں۔

کون ہے اب سنگدل جب کا کہ دل ہلتا نہیں۔

لاکھوں پیارے ہند کے تھے ہو گئے داں جاندار۔ برون چھوڑا چیتے دم تک قوم کا عز و دار۔

لکھشی پائی لڑائی میدان میں مردانہ دار۔ بھینٹ پیچھے عورتیں سب ہو گئے پروانہ دار۔

بھڑکتی سینے میں باغی کے ہیں آتش خریاں۔

رنگ لائینگلی شہیدوں کی بکھی خوں ریزیاں۔

کر دیا عالم کا فتنہ ایک دم آواں بپا۔ ادھر آماریاں فرنگی ادھر گھر دیوں جلا۔

دس مئی کا دن مبارک تھا وہی دن آج کا۔ جبکہ شربت تھا شہادت کا بزم گویا پیا۔

اس لئے لیلو پیار و قسم اپنی جان سے۔۔

دور کر دینگے غلامی جلد ہندوستان سے۔

نمایان ملک کی اب ہم بس الفت ہوتی جاتی ہے
 ہے ان روزوں ترقی پر غم نہ رہا چارے باقی۔
 کہ غیروں کی حکومت سے جو نفرت ہوتی جاتی ہے

نظم نمبر ۲

ہاں یاد کے محض میں زبان میری بیان پیرا۔ بیس بندہ ہندالوں کا ہوں یہ ہندوستان پیرا۔
 میں ہندوستان کے اچھے کھنڈر کا ایک ڈھیرا۔ ہم سارا پہتا مٹی نام دشاں پیرا۔
 براہے خون ہندی۔ دولت ہندی چھٹی ہندی ہوتی۔ ہلی مذہب میں خیر شری ہے خاندان پیرا۔
 قدموں ماہر بھارت کے برداشتے لکھے۔ میری ایسی کہاں قسمت نصیب یہ کہاں پیرا۔
 ہندی چاہت میں ہندوستان گر جائے جان جا۔ تو میں سمجھوں کہ ہے کرنا حیات جاہلوں پیرا۔

غدر کا مبارک دن دس مئی ۱۹۴۷ء

ہند کی تاریخ میں ہے آج کا دن یادگار۔ غم نہ کہ جب لبر جاتی تھی وطن کے آزادگار۔
 جوش تھا ہر توبہ پیدا تھی شہادت آشکار۔ غم نہ کہ ہندی آزادی کا غم پر دلدار۔
 گونج آتی تھی چلو مارو فرنگی آج غم۔
 قوم کے جھنڈے کو کھلا دلو تخت و تاج غم۔

دکھ بھری آواز نے باد مہا کو یہ کہا۔ غم نہ کہ اپنی نام لیکر ہند بھر مہا کو جا۔
 ہند کے بچے سے بڑھے تک کے کانوں میں سنا۔ غم نہ کہ غم کا بس ہوا جو رد و جفا۔
 اسلئے اٹھو پیارو ہند کے برناؤ پیر۔
 قوم کی ذلت مٹاؤ تھا اسی سناؤ پیر۔

خستہ حالت ہند کی اور ہندیوں کا حال زار۔ ہنگامے بھرتے ہوئے ہندی قوم کا ہوں سنگار۔
 وہ ہیں بے خانماں اور پڑیں دیوانہ دار۔ دیکھ کے حالت ملک کی بندھ گیا آفتاب نار۔

کبت۔

دھارٹو امد سے ہن کدہ دینا ظالماں نوں۔
 لہو پیو روح روح مارو پھان پھان بی۔
 اپنی جگر آپ سائھو تلوار نال۔
 بیگی جے ملک والی دلاں روح آن بی۔
 سوڑے دانا مارا گاؤنزا جہان۔
 شام سنگ دی اتاری تلوار دے نشان جی۔
 زھو ہند دیرد ویلا آگیا شہیدیاں ڈا۔
 جان دیکے رکھو تاں بھی ستا ہندوستان جی۔

اردو نلین۔

عسور کی آمد بغیرا

مبارک ہند کی بیوا قسمت جتنی جاتی ہے۔

نمایاں ہند یوں میں اب محبت ہوتی جاتی ہے۔

جگایا ہے غم نے، کچھ چھینے غم پر دے دیکر۔

دلوں سے اب ہمارے دور غنٹ ہوتی جاتی ہے۔

شعائیں آن پچھن ہند میں ہر ترنی کی۔

رفو چکر ہمارے گھر سے ظلمت ہوتی جاتی ہے۔

کچھ لو مشکلین سب اپنی قلعہ ہو ہو ل ہیں۔

سہ ماہل قوم برا اپنی طبیعت ہوتی جاتی ہے۔

آٹھایا بردہ غنٹ کا ہمارے دل سے ہر دن نے۔

کہبت

. اچے بھی دقت کچھ لٹ لٹو خزانیاں نوں۔
 کھلیا ڈوہرا ہے شہیدیاں دے پون دا۔
 عام خاص بلو ناہیں بیٹھیاں نوں گھر وچ۔
 ہتھ اُتے جان رکھ وقت لیاؤن دا۔
 ات بھاگاں والیاں نوں میدی شہیدی ویرو۔
 دلش دے پیاریاں دے کم ہے چلاؤن دا۔
 کائروں کلنک لگے سورما شہید ہو دے
 دھار لو ارادہ ویرو بھارت بچوں دا۔

کہبت

ہندو تے مسلمان سکھ تے بنگالی سارے۔
 بھارت دے پُت اسان سارے ہی کہاؤندے۔
 شرع تے مذہب جہڑے رکھ لو کنا ریاں تے۔
 دیکھی جاؤ پچھوں پہلاں کم قتلام دے۔
 جس داہیں راج اُس دین نہ امان یارو۔
 ساڈا جے دھرم ہڈا لٹ نہ نئے جاؤندے۔
 دھن نہ دھرم ساڈا کچھ ہی تہان وچ۔
 ایسے ہی بھلیکھیاں میں ڈبڈے ہاں جاؤندے۔

فوج اسپس بنان گے تے لڑانگے میدان وِج۔
کرات گے آزاد ہند دھار بلکار نوں۔

کبت۔

ہن تان خیال کرو۔ کالج نوں دیر ہوئی۔
بارغ جو اکالیاں داسہرا نشان ہے۔
بے ایمان ظالم نا پٹے گھسن باہون۔
میشان کر بندیاں دے کڈھوے بران ہے۔
ہوئی ہوئی گھر ساڈے سانہینے فرنگیاں نے
ایس دی نشانی بدھ گیا جو لگان ہے۔
قلی قلی اگے سب آکھوے نے بندتاہن۔
جلی چک پھر ساووں سدنا جہان ہے۔

کبت

پھر دے کینڈے جو یس جنگلان اجاڑان وِج۔
انہان تون ہی ساڈے نال ہو دیگی ودھیک جی۔
پھڑی تلوار جے نان ہو وانگے خوار ویرو۔
مانس جنم نوں لگائی اسپس لیک جی۔
بیریاں دی جگہ اسپس دتی ہتھ ظالمان دے۔
بھوتتے دے کولوں ہن رہے کی آڈیک جی۔
باچھ تلوار کم ہو ونا کدنت ناہن۔
کتے دی نیاہن پھون مردن چیک چیک جی۔

اڑ جان دکھ آتے جگہ دے ترا کے سب۔
 جتنی قال کڑھینے فرنگی بدکار نون۔
 لہلہ پیارا یاغ سا ڈاسدا ہی بشتا دانگ۔
 جتنی بل دھار دیرو کرو اوپکار نون۔

کست۔

شیر داسروپ دھار کچھ میدان جنگ۔
 کڑھینے اڑت مار بلا نطون دی ڈار نون۔
 اڑ جاوے ڈر ساڈے جٹان اتون ظامان و۔
 کڑھینے بیان وچون تیز تلوار نون۔
 جیلخانے توڑ کے چمڑا بنے بادبان نون۔
 کبھی تو مسیوا جنہاں پالیا پیار نون۔
 مٹ جو مچائی انسان ظامان نے ساڈے گھر۔
 چمڑے نونول سے ٹھگ چور یار نون۔

کست۔

ڈھانڈے سپان کتے مندر گراؤ نرے نے۔
 کر دے شیطانیاں ہٹاؤ بدکار نون۔
 ظالم فرنگیاں دے چمڑاں تے نون پیت۔
 کرے سیکھان لال کہو عمرے تہار نون۔
 لکھان ہی شہید دوڑے آؤن گے میدان وین۔
 ہونمان والی کتے مارو لکار نون۔

گہری بنو خبر دیکھوں میدان لہجہ کے۔ تھی سر شیراں دے کبوتر خال لہجہ کے۔
 ہتھ شمشیر کھینچو میدان بی۔ مار مار دیریاں دے سلا ہو گھن بی۔
 دیریاں واڈ لہو پئے رنج کے۔ بنی سر شیراں دے کی جانا لہجہ کے۔
 مار نیے دیری مر جائیے آپ جلا۔ کاہر تا غلامی بیٹ جاوے تاپ جلاں
 پانے شہیدی سنگہ شیراں لہجہ کے۔ بنی سر شیراں دے کی جانا لہجہ کے۔
 سوز ما میدان لولے سوزگ جادنا۔ یگان تک رہے جگ نام کا ڈنڈا۔
 جیو پیا سیدو بدتہ کرے لہجہ کے۔ بنی سر شیراں دے کی جانا لہجہ کے۔
 بیچ لے رکھ کے ہمسگہ بن دا۔ گھوڑ سو دے ہووے گہری رن دا۔
 سنگہ نام شیر دا لولے لہجہ کے۔ بنی سر شیراں دے کی جانا لہجہ کے۔
 کائرتے دلیر کجھے دیکھ جان گے۔ بے ایمان پیل پلو پو جا کھان گے۔
 ہوسگے تارے لہوج دہج کے۔ بنی سر شیراں دے کی جانا لہجہ کے۔
 رو نہ فکر ویرو مرن جین دکہ۔ دھارو سیت دیریاں دے لہجہ دی
 جان نہ بیماری سونہو لولہ لہجہ کے۔ بنی سر شیراں دے کی جانا لہجہ کے۔
 پھل کھنک ساڈی چکی جاڈگی۔ ہووگی آزادی نسل سکھ پاڈگی۔
 بنوے ماثرم سارے بوو لہجہ کے۔ بنی سر شیراں دے کی جانا لہجہ کے۔

کیت

رنگ دتھ جنگ پا کے کیتا بو رنگ سا کوکلا۔
 لگ گیا رنگ کیتوں ساڈی تلوار نوٹ۔
 دکھاں دتھ جان پئی جیونا محال ہو یا۔
 توڑ نہیں سکدے غلامی والی تار نوٹ۔

آؤن جے اڑکے لگتوں جان چھٹکے - ظالم فرنگی دیش لے گئے ٹٹ کے
 ارباب دے یکھے پیسے بجاڈنرے - تھوڑا سا خرچ انڈیا میں لاؤنرے
 ادہ بھی نیکنای دے خریدے گئے - ظالم فرنگی دیش لے گئے ٹٹ کے
 حاملہ لگایا یاروشاملات نوں - ستے پئے لوک بچھدے نہ بات توں
 ساڈے پیسے نال ساڈا سر کٹدے - ظالم فرنگی دیش لے گئے ٹٹ کے
 حد توں زیادہ ہو گیا بگاڑ جی - جاگو دیرو ہند ہو گیا اوجاڑ جی
 گوڈیاں تے سرکا ہوں بچھے ٹٹ کے - ظالم فرنگی دیش لے گئے ٹٹ کے
 اٹھو جے شتابی کوئی دن کٹنا - روؤ گے پچھاڑی ہند رہو سکھنا
 بچھے کیوں ڈلاریو دلاں نوں گھٹ کے - ظالم فرنگی دیش لے گئے ٹٹ کے
 ساڈے پتے ظالمان نہ کچھ چھوایا - دانہ پھکا سارا ہی ولایت کڈھیا
 مکھن برول چھاچھ گئے سٹ کے - ظالم فرنگی دیش لے گئے ٹٹ کے
 رکھو کی ہر دوسرے دیرو سوچو بدھ نوں - ملو کی مراد بھونے توں ددھ نوں
 ظالماں گویا ہند ٹٹ پٹ کے - ظالم فرنگی دیش لے گئے ٹٹ کے

کوڑا چھنرے

ہند دے بہادر و کیوں بچھے چپتی - آگ لگی دیس دسہارو دھپتی
 بھنی ہے تاہن ابہ سریرنج کے - بنی سر شیران دے کی جانا بچ کے
 سردتے باہج نہیں کم سرنا - یڑھ دینچ پنو کا فرور سرنا
 پوڈلکار شیران دانگ سج کے - بنی سر شیران دے کی جانا بچ کے
 نیر سوکے گوڈران دے کروں کم او - سن کے عھدر دل کھادے نم او

قوم اڈنگھ دی سی پئی نیند اندر۔
 کیتا قلم نئے کم ہے توپ والا۔
 جویں بکری ڈرے بگھیاڑ کولوں۔
 جیلہ سوچیا غدر نوں روکنے دا۔
 دینے رات کھیلے پاپی دا ڈاڑ آتے۔
 غدر روکیا وار ہشیار ہوکے۔
 پئی ڈین ہی کالجا کڑھنے نوں۔
 گیا وقت آڈنڈا ہتھ پچھوں۔
 کتنی منہ پایا روٹی کھاؤنے نوں۔
 بھورے رہجھنے ماریا زن پنجہ۔
 کیتا کم سی غدر نوں روکنے دا۔
 ہندوستانیوں تاس کیوں اچھل کیتی۔
 غدر کرن نوں جھٹ تیار ہو جاؤ۔
 باہون پکڑا جگا بہا دیتی۔
 ظالم راج دی پنو ہلا دیتی۔
 خوف غدر دے جان رکھا دیتی۔
 خفیہ پلس دی نوکری لا دیتی۔
 اد پر غدر دے جوت چلا دیتی۔
 اگے ڈھال تلوار دے ڈاہ دیتی۔
 منتر مار کے پچھاں پٹا دیتی۔
 کلی ڈومنی نے رولی پا دیتی۔
 سوٹا مار کے پرہاں نوں تاہ دیتی۔
 اگوں شیر نے تھپٹ چلا دیتی۔
 سگوں ہور بھی ڈنڈ مچا دیتی۔
 دیری آجی جوت چلا دیتی۔
 بنیت نال پریم سنا دیتی۔

گورڈا چمنڈ

ہند دے پیار و ذرا دیکھو اٹھ کے۔
 کوئی چیز بناں ناں محفول چھڑے۔
 ماملہ ددہ ایلے ایمان اٹھ کے۔
 سانوں کھسے مذہباں دے لاکے تالے۔
 بڑے چانبا زریہ حرامی سنگے۔
 بہت ہی جلسی نال موہوں بولے۔
 ظالم فرنگی دلش لے گئے اٹھ کے۔
 ہرلی ہولی الا یاد دی جان کھوڑے۔
 ظالم فرنگی دلش لے گئے اٹھ کے۔
 بڑی ایہ صفائی نال ہند گالے۔
 ظالم فرنگی دلش لے گئے اٹھ کے۔
 دل وچ سپ دانکوں بس گھولے۔

اُنہاں آکھیا جاڈ اُن کر دجک۔ گل آؤنا گل سنا دتی۔
 جلب شروع ہو یا ساڈھے اٹکے۔ ہر دہال ہوسرے جبر جا دتی۔
 ہندوستان اندھیرا ظلم ہندا۔ گل تھول تے ٹھیک۔ نا۔ دی۔
 اونیان جھنڈا ورتندی خبر دتی۔ ساڈھے دلاں نوں ماگ نکا دتی۔
 تیل پا دتا دلوی ماگ اُتے۔ سگنوں پھر کدی ہور بھوکا دتی۔
 اُنہاں کجھیاں بڑا ڈرنگے رہے۔ سگنوں اساں نے خوشی سنا دتی۔
 دیکھ رنگ اسرکے دے لوگ ہرے۔ غمہ کرن دی اونیان جھنڈا دتی۔
 غمہ پارٹی ہوئے تھکے کچھ ممبر۔ ناڑی اُنہاں نے خوب بجا دتی۔
 اسپن کراں گے غمہ تھی پیتی۔ تساں دیکھنا کجھ سا دتی۔
 جلسہ ختم ہو گیا اُنھے گھر نوں۔ سبھا اپنی بہن رکا دتی۔
 تاراں پھجیاں ساریاں دوسراں نوں۔ ایس بات وی بھول چکا دی۔
 ناے آکھیا کوئی دیکھ کر کرتا۔ ایسے ہی نال ہی گل نکھا دتی۔
 ہوئی غمہ دی توج تھن جھینڈ۔ پتھان تار تے تار کھڑکا دتی۔
 کئی توج داے ایسے آن پئے۔ چھان پئی تے۔ مان نکا دتی۔
 پیسہ جھیا تار دے نال پھین۔ دلہیس بھکتاں لے مدد پنجا دتی۔
 ہر دہال عالم دودلن پنڈت۔ عزت اساں دی جھٹ ودھا دتی۔
 غمہ کرن گے بہت شباب ہندی۔ خبر دتی اخبار چھپا دتی۔
 اک دوسرے توں لکھی تیرے نے۔ سارے دلہیس اندر نکل پا جتی۔
 گورنمنٹ تہاں ہی سی روکنے نوں۔ سگنوں ہور بھی ڈنڈ پوا دتی۔
 آن رنگ زمانے دا پلٹ گیا۔ دھم غمہ اخبار مھا جتی۔
 لکھے دلاں نوں غمہ نہ مار تھینے۔ جن مردہیاں لہے اندھ پا جتی۔

ساکایا دیردے جے کانپور دا
 کبڑی گل پھلے ایسی دیر دانی
 کم کار مابا لوجہ پورہ ایسے
 جیکر جاندے ہیں اہت جھڈ جانی
 جھڑے مذاں جھڑیاں بھڑیاں دا
 ہندوستان دے نام تو دار جلدی
 لیکر سنہ ۱۸۵۷ء سنہ ۱۸۵۸ء
 ڈاہڈا جو غن من و ج زبستانیاں
 بیرون نجد تنبا جلاہم کھڑے
 نام سنگھ۔ چھوٹے خان دھرکے
 سویا گل بونوع جھلاؤنا کی۔
 منکھ پنچ چیتی دیرسی لاؤنا کی۔
 دھندے کوزیاں چیت پھلاؤنا کی۔
 اوجھڈ جیتی دیر لاؤنا کی۔
 گلون توڑ پھانیا گلے پاؤنا کی۔
 جھوٹ جلیں دلہو و دھارنا کی۔
 سونا وقت تہ بہ وقت گواؤنا کی۔
 جلدی نور تر آپ انکاؤنا کی۔
 سخن یاد کر دتوں جھلاؤنا کی۔
 ظلم دیکھ کے جھکے کاؤنا کی۔

بیت نمبر ۱۶

غدر پادھی سے لیڈر بردستمن کا وار۔

مددہ دارنوں رات دے اکھ نکے۔
 جلدی کیتا ہی وچ فرانسکو۔
 آئے گی امریکہ دے سرو عہد
 لیکر سنن تون سب تیار بیجے۔
 تھا آدمی آئے دسٹ نیکے۔
 ہک دیال ہو رہن اندر جان لگے۔
 اتوں دیکھ وارنٹ توں ہر س پیجے۔
 ہندوستان سبھیالا دیتی۔
 ۲۵ مارچ ۱۹۴۷ء تلخ ٹھہرا دیتی۔
 خبر نال اخبار پھچا دیتی۔
 باہر ہو رہی گل بنا دیتی۔
 گڈی بار دے وچ ٹھہرا دیتی۔
 آتھان کڑھ وارنٹ دھا دیتی۔
 ساری گل جو ٹھیک سمجھا دیتی۔

بیت نمبر ۱۵۔

.. یادگارِ غمِ دس مئی ۱۸۵۷ء

جلا درجیا درد ہزار بھادیں۔ دس مئی دا دین بھلاؤ نا کی۔
 ایسے روز آزادی دا جنگ پھریا۔ وقت خوشی دا نمی لیادنا کی۔
 ایسے روز پلاسی دی جنگ ہوئی۔ ایسا خوشی دا روز بھلاؤ نا کی۔
 آپس دین لڑکے بھادیں بار آئی۔ سیکھو سبتی ہن منوں بھلاؤ نا کی۔
 اسین لڑانگے کراں گے غمِ جلدی۔ خردا ہوجیت ڈلاؤ نا کی۔
 گورے گل کی اسے جودن آٹھ پھٹے۔ انہاں بانڈراں توں خون کھاؤ نا کی۔
 آگ لگ چکی جہڑی نہیں بچدی۔ ہوؤ غمِ ضرور ہٹاؤ نا کی۔
 قلعہ دیش پرزم دا بڑا پکا۔ نہیں ٹٹنا دل دہلاؤ نا کی۔
 ساری قوم نوں غمِ دس مئی جرنگی۔ ہن نان فرنگ نے لاؤ نا کی۔
 ہوڈیہ آزادی دا بیت بھارا۔ لگی خبرتے پچھاں نوں جاؤ نا کی۔
 مرّت گزر گئی اے دکھ سہندیاں دی۔ ہونی جیت ہن وقت گواؤ نا کی۔
 جلدی آٹھ تے تیار برتیار ہو جاؤ۔ بول گنج کے منوں شرماؤ نا کی۔
 پچھ غمِ پریمیاں ساریاں نوں۔ صاف صاف ایویں پیچ پاؤ نا کی۔
 کون تیار ہونوا ملک جاؤنے نوں۔ کرنا غمِ کہہ صاف شرماؤ نا کی۔
 صورتے دناں دے وچ تیار ہو جاؤ۔ جسدی خوشی آملے اٹکاؤ نا کی۔
 خردا دھنیہ راز رکھ خفیہ۔ آچا بول کے شور مچاؤ نا کی۔
 آبا حسرت موبانی دی دیکھ ہت۔ دل سنگھ اجیت دا ڈھاؤ نا کی۔
 دس دس سال دے پچھے شہید ہوئے۔ خاطر دین دی ظلم بھلاؤ نا کی۔

کئی دیر اسادڑے چڑھے پھانسی۔ خاطر دلش دی چند گوا دتی۔
 اونہاں اپنا فرض ادا کیتا۔ کم کرن دی ریت بتا دتی۔
 بڑی شرم سانوں بھجے چپ کر کے۔ گلاب کردیاں تے دیر لا دتی۔
 ہو کا غدر اخبار نے پھیر دتا۔ بدھ کرن دی نیک صلح دتی۔
 پھستی غدر پنجا پو شروع کر دینو۔ بڑی دیر سنگالبیاں لا دتی۔
 آے پر کم کیتا اونہاں بہت بھارا۔ سارے ہندا ندر جان پا دتی۔
 چھڑکاں گوریاں توں کاہنوں پئے کھاندے۔ چلو دلش نوں نیک صلح دتی۔
 چنکے غدر مچا دیو دھت بھائی۔ لٹی جاوندے دیر کیوں لا دتی۔

بیت نمبر ۱

ہندو سکے پھٹان تے مسلمانوں۔ فوجاں والیو ذرا خیال کرنا۔
 ساڈا دلش فرنگیاں ٹٹ کھادا۔ اسپس بدھ من انہاں دے نال کرنا۔
 کر کے دور فرنگیاں باندرں نوں۔ روشن ہندو نوں وانگ نال کرنا۔
 بڑا کم کرنا لڑنا نہیں ڈرنا۔ دلیوں دور پیگ تے کال کرنا۔
 دیلا بدھ دا آن نزدیک ڈھکا۔ سن کے جنگ نوں رنگ نوں لال کرنا۔
 ہوو چیت اسادڑی ٹھیک دیرو۔ بدھ بڑے پریم دے نال کرنا۔
 مار مار کے ظالماں گوریاں نوں۔ دیرو دور غلامی دا جال کرنا۔
 سن کے غدر دی خبر نوں خوشی ہونا۔ نئی دور تے چیت نہال کرنا۔

نالے گھوڑے سے تے نالے ماروے ہن۔ چاندے ہے آواز سکتا۔
 کالم۔ ہندی چندون منڈھ کھتے۔ ہندو حدھین ودھ سخل کینا۔
 مذہبی جگڑویان توں کردوور بہان۔ جیکر چاندے ہو گلی گان سکتا۔
 دکھنے دانگ جب تیار بر تیار ہوئے۔ تودن دیکھ سون ہند آزاد سکتا۔

بیت نمبر ۱۳

نفسد کرن توں جھٹ طیار ہوجاؤ۔ ہندوستانوں دیر کیوں لا دیتی۔
 دیس تھت فرنگیان لپسا ڈا۔ دکھ بھگلی پلبگ پھیلا دتی۔
 سرے سیکڑون دیر بن توت آئی۔ بسنی تین کردو گھٹا دتی۔
 لایا مالہ ٹیکس محفول بہتا۔ دولت دوج انگلیٹ پنچا دتی۔
 سٹی کپا امول نہ بیے سلون۔ تنگ بھگنے مشکل گوا دتی۔
 بے ایمان پانچی سلون کپن کاے۔ عزت خاک دے دوج پھلا دتی۔
 دنیا دوج شہور بزرگ ساڈے۔ اسین آسناں وی شان گولا دتی۔
 دینے رات مردے اسین کم کرے۔ سدھ بدھ تمام بھلا دتی۔
 سلون شیر توں گھرے بنا دتا۔ آتے چھٹ غلامی دی پا دتی۔
 بیٹھان دانگ اسین آئے تنگ ترے۔ اون اپنی آپ سنا دتی۔
 جہت اسان دے ہونے کھال ایے۔ بچ شرم دی توڑ جلا دتی۔
 پچھے عورتان ساڈھے دین راہن۔ دیر و ظلم دی حد پنچا دتی۔
 کن بڑ کینے اندر کراٹھان۔ کنیان گھوڑے جان گوا دتی۔
 ہونی ظلم دی آن کے حد ویر۔ سکی گلے مہا تاج سنا دتی۔

دیپتھی صدی سے مہرون کے دیپتھی۔ ماما اپنی تپتی ایمان ہو گئے

بیت نمبر ۱۲

ایک دیکھنے دی لیکار۔

بہے بیار لولا لوی ہندو شیو ۔ آید اگما سوں نرم سزان کہتا۔
 تاس ہر لوی اکھیاں پتیاں کیوں۔ ظالم ظلم نے دست در ز کیتا۔
 سانوں تانگے کے سگھوں وانگ ظلم۔ ہندو ہر دستنی دانہ آب سمیتا۔
 کہتا معلم دوتیہ چونگنا ہن۔ ہنس بڑیلا ذرا اعراض کیتا۔
 سندو سجدیاں توڑیاں نال دھکے۔ دین دھرم داہیں لھلا کیتا۔
 خون لک ہر دے دندے ست بھانی۔ ختم کرن دانوں میدان کیتا۔
 چالان چلیان تے کچھ ہندو خاطر۔ نال روہ سے جنگ آغاز کیتا۔
 گھمکی گھمیا ہندو دی بانہ سچی۔ ظالم فاتھے داساز ہاز کیتا۔
 شمر خچ گئے نال بہادری دے۔ ہنس ظالمیان کوئی لھاظ کیتا۔
 پونے حد تھیں ودہ شہر بہاویں۔ سوہنا نال شمشیر بولاب کیتا۔
 ہندو باسیو تاس دی قبل وڈی۔ وری حد در بے مرفراز کیتا۔
 سناوے دین تے دھرم مے جھگڑاں۔ دیرد کشمان نوں چالبار کیتا۔
 دس دھرم دانسان گمان بھلا۔ کرے گوریاں ہی امتیلا گھینا۔
 اسیں بھلتی ہن ہندو دے سب جٹے۔ جبراً جبراً سائوں دغے جان کیتا۔
 دیرو دیلو جلدی پختے ظالمیاں تولد۔ چھوٹ چھات نے کم خراب کیتا۔
 جھگڑے سز ہی پھڑکے سکو مٹکی۔ جیکر چاہندے اپنا راج کیتا۔

بچے غورتاں کنی ہزار گو کے   خاطر دیش دی ہو لہان ہو گئے۔
 گلاب پچھلیاں رہ گئیاں دو بارو۔   ہن تاں نویں ہی ہو رہیاں ہو گئے۔
 بڑھا تیلک تے بیاقت حسین ددو۔   دیکھ حال ساڈا پریشان ہو گئے۔
 حسرت موہانی تے مولوی بکٹ اللہ۔   صوفی صاف بلا وچ ایران ہو گئے۔
 پنڈی داس تے سزگو بال دونوں۔   نال سنگھ اجیت۔ بھگوان ہو گئے۔
 ساٹھ سال دی جیل ساوا کر تری۔   بیکھ کے عہد تارن پور وان ہو گئے۔
 ہوتی لعل بریندو ہن گھوش ددوئیں۔   یارو بنا قصور چالان ہو گئے۔
 پانڈی چرھا اندر بابو آ رہندھو۔   بیکھ کے کرم جو گن جو گئی آن ہو گئے۔
 میڈم کاما تے شام بی کرشن ورما۔   پیرس وچ بچھے بڑھتی جان ہو گئے۔
 سٹ مار دے خوب نشان تے کے۔   اک ہو رہی قسم دے جوان ہو گئے۔
 کوئی مول نہ آسناں نوں پکڑا کے۔   پلس والے بھی دیکھ حیران ہو گئے۔
 ڈیرا آن امریکہ دے وچ لایا۔   ہر دیالی ہو دیں ہر بان ہو گئے۔
 جھنڈا غمدا آن بلند کیتا۔   کھلے سیکھ ہندو مسلمان ہو گئے۔
 ہوکا پھیریا غمدا اخبار سارے۔   اکھیاں کھلیاں لوک حیران ہو گئے۔
 سارا کھلیا پانچ فرنگیاں دا۔   درخشاں غمدا اخبار دے آن ہو گئے۔
 دنی سٹ غلامی دی چھٹ پچھاں۔   جدوں خیراں نوں آن گیاں ہو گئے۔
 گورے گل کی اسار دے ہن آگے۔   مارن مرین دے جدوں دھیان ہو گئے۔
 آہن دیش دا چھڈ خیال دتا۔   تاپس د دستو کم ویران ہو گئے۔
 چلو چلیے دیش نوں یدہ کرنے۔   ایہو آخری بچن فرماں ہو گئے۔
 گیسٹ پچھاں تے جان گے خیرا گے۔   جدوں بلکل لڑائی دے آن ہو گئے۔

خاطر اسپس آزادی دی جنگ کرنا۔ کرنی دودھن رسم بیگار والی۔
 پچھوں غم دے مالدان سب نوں۔ کھیتی کروا گے سونج بہار والی۔
 ہندوستانیوں نوکری چھڈ دیو۔ ظالم پنج انگریز سرکار والی۔
 پھر دیکھنا کس طرح ڈرن گے ایہہ۔ بھاجڑ پننگی ہرناں دی ڈار والی۔
 ہندوستان دے پنج جو بہن گورے۔ گینس کل ہے اتھی ہزار والی۔
 انہاں تھم چندال دے پت جانو۔ سدو کرن جو تھس سرکار والی۔

بیت نمبر ۱۱

ہندوستان دا ظلم بیان خاطر۔ کنی دیر بلوان قربان ہو گئے۔
 کئی بنا تصور دے چڑھے پھانسی۔ کنی جیلخانے اندھیمان ہو گئے۔
 ظالم راج دی جڑاں دے کٹے نوں۔ کنی سکھ ہندو مسلمان ہو گئے۔
 پہلے غم اندر چنباں کم کیتا۔ نانا صاحب علی نقی خان ہو گئے۔
 رانی لکشمی مولوی شاہ احمد۔ توپ تانتیا پیر بلوان ہو گئے۔
 لڑیا وینج میدان دے منگل پانڈے۔ نال پور بی کنی جوان ہو گئے۔
 دیش گھاتیاں کم لگاڑ دتا۔ وجوں کنی مورکھ بے ایمان ہو گئے۔
 کیتا لڑکیاں کٹھ پنجاب اندر۔ رام سنگھ بھائی موہری آن ہو گئے۔
 ہندو بہت انہاں سارا ٹیک کیتا۔ غم دے ٹھیک سامان ہو گئے۔
 اے پر تھم حرام دے پیٹ پالو۔ خفیہ پلس دے پت شیطان ہو گئے۔
 خاٹر پیٹ دی قوم نوں تہج دتا۔ بے ایمان غلام بے آن ہو گئے۔
 رام سنگھ بھائی جلا وطن کیتے۔ نال ہو رہی کنی قربان ہو گئے۔

مٹو دلش خاطر تیر مرد بن کہ
 کھڑا چھڈ دیو دگلاں سنبلیں ط
 بھیناں دیج افریدی جیل تڑن
 سٹو واسطہ بے دی بنویاں ط
 یلو دلش خاطر ہندو مسلمانوں
 بڑا دکہ ڈھا دی تنگیان دا۔

بیت نمبر ۱۰

ہندوستان دے بیس کروڑ بھائیو۔ کیوں نہ سوچوے مات و چار والی۔
 دیرہ واسطہ بے دامن جاڈ۔ بیت دھار لو دلش اَدھار والی۔
 کرنا دلش اتنا د فرنگیاں توں بھلو مل نہ قول قرار والی۔
 کھڑا چھڈ دیو توئی چھٹیاں دا۔ پھڑو بیت پریت پیار والی۔
 جڑوں نلیم فرنگ دا کٹے نوں۔ کر دیز ہن دھار تلوار والی۔
 پنا پتھ کہتے ہنس جان پاپی۔ کوئی بات نہ ہور چٹکار والی۔
 سارے دلش آزاد بہار کر دے۔ ہندوستان دی شکل پیار والی۔
 نیتاں فال نہ دلش آزاد ہتھے۔ دیکھو چول تارن ہنسار والی۔
 نلل عمریاں کوئے نہ کم ہونڈے۔ ریت چھڈ دیو پھیرے کار والی۔
 ساڈے پیدراں توں کچھ ہنس بنا۔ آنبیاں خبر نہ ساڈھی سار والی۔
 ساڈھی توام بلیگ تے کال ماری۔ ادھ تان ٹٹ دے موع بہار والی۔
 بیکے سب غریباں نے غدر کرنا۔ آس رکھن نہ شاہوکار والی۔
 پیسہ ٹٹ فرنگی دا کم کرنا۔ سیدی بات ایہہ کار و بہار والی۔
 چھوٹ چھات دا کوئی خیال ہنس۔ سانوں پرکھ نا چوہڑے پھار والی۔
 ہندوستان والے سارے ہنس بہائی۔ ریت رکھن ہنس مکار والی۔

بیست نمبر ۹

- ۱۔ سب غرق ہندو مسلمان سارے۔
 ۲۔ ردی جھگڑیاں دینج مغنول ہونے۔
 ۳۔ پیدا ہو چکے اک ہی دیش انور۔
 ۴۔ چھوٹ چھات اندر آویج پنج بن کے۔
 ۵۔ گیا دیش دا بھل پیار سائون۔
 ۶۔ کو بن غمور اخبار دی جنت کرینے۔
 ۷۔ کروسٹ سنگت سنگ دور ہووے۔
 ۸۔ برتے بال نہ چھڈیا اک فالیم۔
 ۹۔ آو عمل تے علم دے نال لڑیئے۔
 ۱۰۔ جے کو نام جہان سے دین چاہندے۔
 ۱۱۔ تین اچھے جلی خرم نہ تمل کرے۔
 ۱۲۔ کو چھڑاؤ دین دے بال پھولیا جو۔
 ۱۳۔ انگلیش قوم دیرو بڑی ڈین کلون۔
 ۱۴۔ تان بھولیو تون نہ خبر لگی۔
 ۱۵۔ کھل تان دی کھوہ دے دینج بندی۔
 ۱۶۔ ہوئی ظلم دی آن کے حد دیرو۔
 ۱۷۔ کھڑے ہون نین کیتے نہ بگر گئی۔
 ۱۸۔ دنیا دینج ہے نام فلام ساڈا۔
 ۱۹۔ کسے ماڈرنی بھکرا نام ساڈا۔
 ۲۰۔ آیا جردن دا راج فرنگیان دا۔
 ۲۱۔ جوین کم زمانیاں رنڈیاں دا۔
 ۲۲۔ بھیرا کم پھریا دھوے بندیاں دا۔
 ۲۳۔ آٹاکم کیتا فرتے بندیاں دا۔
 ۲۴۔ ہويا انرجو مہتان منڈیاں دا۔
 ۲۵۔ پنے آن دتا گلایاں چنگیاں دا۔
 ۲۶۔ کوو دور ہن ملک کو سنگیاں دا۔
 ۲۷۔ جھگڑا چھیریا تانے کنگیاں دا۔
 ۲۸۔ جوین کم سیاہیاں ڈھنگیاں دا۔
 ۲۹۔ ہتو یوکرنا تیخان ننگیاں دا۔
 ۳۰۔ پیا تل کی بلکیان دنڈیاں دا۔
 ۳۱۔ دیرد کم ناہین غلمندیاں دا۔
 ۳۲۔ سکا توڑ دی تان دی سنگیاں دا۔
 ۳۳۔ کیتا فیصلہ تان دی ونڈیاں دا۔
 ۳۴۔ ملدا سو دچوڑ حصہ پنہیاں دا۔
 ۳۵۔ کوئی بہن صاحب پے رنجیاں دا۔
 ۳۶۔ نیندے مہلہ چھوٹیاں ڈنڈیاں دا۔
 ۳۷۔ کوڑا مان دیوہی ہو جان جنگیوں دا۔
 ۳۸۔ دیرد کو خیال بلندیاں دا۔

لڑو دیش خاطر مارو گویاں نوں۔ فوجی سیکھ ہندو مسلمان دیرد۔
 خفیہ طور کیٹیاں کرد قائم۔ پھلے غمور دا کرد دھیان دیرد۔
 خاطر دیش تے قوم دی پیٹوڑنا۔ پکی بات ایہو بیو وٹھان دیرد۔
 کیتے بڑھ وڈے خاطر گویاں دی۔ ہوئی بھل وڈی انجان دیرد۔
 کجھ غلطیاں پھلیاں دور ہون۔ خاطر لڑانگے یاں ہندوستان دیرد۔
 دنیا وچ ہے نام غلام ساڈا۔ ساڈا جھولدا ایہیں نشان دیرد۔
 جھنڈا چگ انگریزا ایس لڑیے۔ وڈی شرم دی بات نادان دیرد۔
 بھیڑاں وانگ تر دے انکے گویاں دے۔ سانوں کرے مخول جہان دیرد۔
 چینی اٹھ بیٹھے فیم کھاں واسے۔ ونا غدر مچا بلوان دیرد۔
 سارے جگ دے وچ شہور ہویا۔ چھوٹا دیس آزاد جاپان دیرد۔
 انگلش قوم دے تساں غلام بن کے۔ نام ڈوب دینا ہندوستان دیرد۔
 کالا دیکھ غلامی دا داغ ستھے۔ دھکے ماردا کل جہان دیرد۔
 اٹھو مرد موبھیر تیار ہوئی۔ ڈنکا غدر دا بجیا آن دیرد۔
 خاطر دیش تے قوم دی لڑن گے جو۔ سوئی سوڑے سرد بلوان دیرد۔
 ۲۵ سال جے ہور انگریز رہ گئے۔ ساڈا رہونہ ختم نشان دیرد۔
 چھتی کرد تیاں یاں غمور دیاں۔ ویلا پتیدا جاؤندا جان دیرد۔
 لڑنا دیش خاطر ڈر نامول ناہیں۔ مرنا یو دھ کر کے بڑی شان دیرد۔
 قسم ہندووان وید گرنہ والی۔ مسلمانان نوں قسم قرآن دیرد۔
 جہڑا لڑے نہ نال فرنگیاں دے۔ سوئی ختم حرام شیطان دیرد۔

لایا ساملہ چکیاں چر حیاں نوں۔ کیتی تّساں نے بند زبان دیرد۔
 مذہبی جھگڑیاں تے تیس زور پایا۔ کیتا دلش داہیں دھیان دیرد۔
 تّساں بھولبو تّوں نہ خبر لگی۔ جھگڑا گھتیا وید قرآن دیرد۔
 دلش پتیا تّساں دے جھگڑیاں نے تّیس سمجھ دے ہنس نادان دیرد۔
 سندر مسجدان تّساں دے ڈھین گئے۔ کیتھے تّساں دادین ایمان دیرد۔
 کہڑی گل دا تّساں گمان بھائی۔ کھو پے تّساں دے کرد کرپان دیرد۔
 گتو سوردی تّساں نوں قسم بھاری۔ گورے روز نما انہاں نوں کھان دیرد۔
 کیوں بند کردے انہاں پاجیاں نوں۔ جے کر تّیس ہونیک انسان دیرد۔
 بندو سلمانو جھگڑا چھو دیو۔ لیو دلش تے قوم نوں جان دیرد۔
 ختم تّساں دی نسل دا بننے نوں۔ ونے رات سوچے انگلستان دیرد۔
 چھیتی خبر نہ نئی جے ہالماں دی۔ کڈھ لیں گے تّساں دی جان دیرد۔
 رکھو لاج بزرگاں دے نام والی۔ اڈ لیکو دتھ میدان دیرد۔
 جیو پیا انہاں نے تّساں دی نسل لگی۔ تّیس رکھنا نام جہان دیرد۔
 لکھیاں کال پلیگ دے نال مر گئے۔ ویرا ساں دے مرد جولن دیرد۔
 مرنا گتیاں دی موت ہنس چنگا۔ مجھو فرق انسان حیوان دیرد۔
 ہو سکے شیر کیوں ظلم دی چھٹ چکی۔ کیتا نام بدنام جہان دیرد۔
 خاطر دلش دی لڑن توں خوف آدے۔ نام سنگھ راجپوت تے خان دیرد۔
 دیر تّساں دے سورے ترک بھائی۔ لڑے دلش خاطر مسلمان دیرد۔
 سارا جگہ شاہباش شاہباش کہندا۔ رکھی جنہاں نے تنک دی آن دیرد۔
 اجے ہئی ویلا ہمت دھاریئے۔ ہنس تان ٹیگا نام دشمن دیرد۔

ظالم دیکھ پھر دے بے گمان گردے۔ انگ پھرک اٹھے ملکی آن چڑھ گئی۔
 سوئے گمان لاپے مار موپاں دے۔ بی ٹوٹھ اٹے ٹوٹھ آن چڑھ گئی
 غازی ہوئے شہیدیاں بچن مومن۔ موت سر ٹوٹن جگک میدان چڑھ گئی
 مل لیا ایڈریا نوبل پھر مڑکے۔ فوج ترک دی جردن بلوان چڑھ گئی۔
 قبضہ کر لیا پھر مڑ تلے اٹے۔ فوج غازیوں دی نو جوان چڑھ گئی۔
 رہے موت دا خوف نہ دل اندر۔ جردن غازیوں نوں قوی آن چڑھ گئی۔
 بڑھائیں جرنیل جو بار جا سکے۔ انھ بے دے ہتھ کماند چڑھ گئی۔
 جاوے جان پر قلو نہیں جان چیتا۔ ساڈے دلاں توں قسم قرآن چڑھ گئی۔
 کچھ نوش کینا قائم ہوش کیتا۔ میری عقل میر ہندوستان چڑھ گئی۔
 ساڈا حال گلورں سی کمال گلورں۔ ہن زوال گلورں گل دھیان چڑھ گئی۔
 کپڑے دیش ولے ساڈے بنے پلے۔ سانوں کہن کالے شرم آن چڑھ گئی۔
 یلو ہند بھائیو بھارت مات جا بیو۔ ازیکلش قوم ویرد تساں کھان چڑھ گئی۔
 کرد جتھے بندی ویرد چڑھو بڑے۔ تین رہ گئے چین جاپان چڑھ گئی۔
 دیرد سوئی پھسی بھارت نا چپ سی۔ ساڈی کشتی اسے ٹوٹ طوفان چڑھ گئی۔
 رکے نال شمشیر خواب دیوہ۔ کیوں پیانو اتان زبان چڑھ گئی۔

بیت نمبر ۸

دیلا آن پنجا کیوں نہ جاگے ہو۔ ستے گھوٹک ہندو مسلمان دیرو۔
 ظالم قوم انگریز دی بڑی بھڑی۔ انہان لٹ کھا دا ہندوستان دیرو۔
 بڑے سلامی تخم حرام دے ہن۔ ہنس ہر کر دے تے ایمان دیرو۔

قمر طرود پان دے نال بنہ سکتے۔
 لکمان سورے پنند غرقاب کیتے۔
 ظالم کھدا پھرے کبوتران نوں۔
 ظالم پھری ملدی ہويا زخم کاری۔
 ساکاماد دیرو جہزا کل ہوٹیا۔
 تے رعب بے خطر گمان اندر۔
 اجے نہیں آٹھے اکھیں کھولیں س
 ظاہرا جا بلگیر یا پھیرا پھیری۔
 پہلا مل اٹلی یٹی ٹری پھیل۔
 ایسے حوصلے غیر شاہ ردم آتے۔
 چھاپا ماریا شیر بہادران تے۔
 قلوب مل پھتا جا کے دشمنان نے۔
 صاحبزادیاں نال بے پتی سیتی۔
 زمین بھٹی کیوں نہ ظالم غرق چلے۔
 خون ہوش ماسے سن کے غضب کاہ۔
 دل تنگ ہو یا سز دنگ ہو یا۔
 اکھیں دے ناہیں اتھ لکھے ناہیں۔
 ذرا ہوش آیا قلم ہتھ پایا۔
 شوک شوک ہے شوک ہر لاری۔
 سقا غیر حیدر ہوشیار ہوٹیا۔
 نیروی غضب دی پنند طرفان چڑھ گئی۔
 توہین تہاں دیرو غرقان چڑھ گئی۔
 اتھ ظلم دی ہر کمان چڑھ گئی۔
 قابل زہر ہڈاں تائیں آن چڑھ گئی۔
 چکے اے نہ نیخ بیان چڑھ گئی۔
 ڈٹھاہیں دنیا کس مکان چڑھ گئی۔
 جھٹ ظالمی فوج دبان چڑھ گئی۔
 خفیہ طور ظالم انگلستان چڑھ گئی۔
 دو جے پاسیوں جا بلقن چڑھ گئی۔
 اٹلی برویا۔ رل یونان چڑھ گئی۔
 تے دیکھ کے قوم زنان چڑھ گئی۔
 ایسی گھروں کاہنوں پارخان چڑھ گئی۔
 نظر دشمنان دی برنگان چڑھ گئی۔
 جلی ڈوگ کیوں نہ آسمان چڑھ گئی۔
 اکھیں گل تارے تے زبان چڑھ گئی۔
 لکھنوں بند ہو یا بغضی آن چڑھ گئی۔
 قلم چھٹا ہتھوں قلمدان چڑھ گئی۔
 لکھن دل چاہیا نمی آن چڑھ گئی۔
 شوک بولوے پس زبان چڑھ گئی۔
 ظالم فوج دی ترو لارو سان چڑھ گئی۔

کنگ بیج دے کھان نوں جو ملے۔ بیسہ چھڈ دے نہیں لگان دا لے۔
 لایا ٹیکس فرنگیاں پست بارو۔ بھلکے مرن غریب دوکان دا لے۔
 دیش اپنے دین کیوں چپ بیٹھے۔ سنو ہور دیس۔ ولا پان دا لے۔
 رولا باہر دا کیے نہ کم ساڈے۔ کرو دھیان ہن دیس نوجان دا لے۔
 کرد پلٹناں نوں خردار جا کے۔ ستے پئے کیوں تیج چلان دا لے۔
 سلمان۔ پھٹان۔ بلوان ڈوگر۔ سنگہ سور سے بدھ پچان دا لے۔
 طاقت کوئی نہ بڑی فرنگیاں دی۔ مل کے کرن ہلا ہندوستان دا لے۔
 ہندوستانیاں مور چے نتج کیتے۔ برہما چین تے مسر سوڈان دا لے۔
 بڑی شرم کرے مود دیریاں دی۔ ساڈے کم ہن بیج غلام دا لے۔
 دھرگ دھرگ ہے غردی نوکری توں۔ کہے بچن ابہ گور دنے کبان دا لے۔
 بڑی شرمساؤں بڑے ڈیھہ ہوئے۔ وڈے ساڈے سی بڑی شان ولے۔
 نام انہاں دا دین جہان رہی۔ خاطر قوم جو کشت آکھان دا لے۔

بیت مہرے

ساوا جگ نہال خوشحال بیٹھا۔ غش تده نوں کیوں ہندوستان چڑھ گئی۔
 ہر اک پھرے دلبارغ آزاد ہو کے۔ پھنڈے فالماں تری ستان چڑھ گئی۔
 دکھان چار چو فریوں تھیر پئے۔ دیر و دین کڑک دے جان چڑھ گئی۔
 رتی رت نہ رہی سریر اندر۔ ایسی دین کھنچے دے جان چڑھ گئی۔
 دکھارک دو چار دس پس ناہیں۔ ہن تاں لکھیں ہزاریں مزان چڑھ گئی۔
 جاگو ستیوسون داہیں ویلا۔ دیکھو جاگ کے دھبہ آسمان چڑھ گئی۔

راج نیستی دی نیت نوں پھڑویارو - جسے کس شوق ہے چین ساؤ نیرا -
 دغے باز نوں ماریے دغے سیتی - چونگا ڈھنگ ہے ظلم ساؤ نیرا -
 ساؤں لوڑ نہ پنڈتاں تاہیاں دی - میں شوق ہے ہرٹا ڈباؤ نیرا -
 پوجا پاٹھ دا وقت بیت ہو یا - دیلا آگیا نسخ آٹھاؤ نیرا -
 گلان پھوکیاں نال نہ کم ہونرے - دیلا آگیا جنگ عجاؤ نیرا -
 نام آونہاں دا وچ جہان روشن - جہاں شوق شہیدیاں پاؤ نیرا -
 پڑھ کے غمدر اخبار توں خبر لگی - دیلا آگیا غمدر عجاؤ نیرا -
 آؤ دین میدان دے کوڈ پئے - دیلا نہیں بن پھلا تو جادؤ نیرا -

بیت نمبر ۶

کہڑے حال اندر تیس مست پیٹے - سؤ دلہیں بھانی ہندوستان ولے -
 ذرا اتہاں دی دل دھیان مارو - کچھ بچے گئے ملک جاپان واسے -
 تیس دین ایمان دے پئے بچے - فکر تساں نوں گیان دھیان ولے -
 آپس وچ لڑانا مندا کم پھڑیا - جھگڑے جھگڑا ہندوستان واسے -
 پیرا ہند پیرا خاک رول دتا - رو لے گھت کے دیو قرآن ولے -
 گائے سور - جھٹکا جیکر دکھ دینا - گورے ہی تے چیزاں کھان ولے -
 کیوں نہ بند کردے انہاں پاجیاں نون - دیری تساں دے دین ایمان ولے -
 راج نیت کتاباں دے وچ بکھید - مہر نہیں جو دعا کمان واسے -
 بھکھے مرن بچے کال نال ساڈے - کھئی کھان ساڈی انگلستان واسے -
 برہا حال نہ آؤدی گل کوئی - دین وچ رہ گئے دھکے کھان ولے -

خفیہ راز سوسائیاں کرو قائم۔ تیس دیش بنگالے دے یار ہو جاؤ۔
 پہلے خریکے دیش گھاتیاں دی۔ بھاتی دشمنان دی اسوار ہو جاؤ۔
 غارت کرو بڑی دلی کشیاں دی۔ اٹ چکدے نوں پتھر مار ہو جاؤ۔
 دشمن قوم بھر دے بڑے پیٹ پالو۔ توڑی اپنی تے پرے دلا ہو جاؤ۔
 حضرت شیر شاہ مکی دے بڑے سرد۔ پیارے سونوں تیار بر تیار ہو جاؤ۔
 گانے نہہ لو ہتہ شہیدیاں دے۔ لڑکے مردو یا مارنے ہار ہو جاؤ۔
 ہندو دیکھ پٹمان تے سلما نوند۔ اک دوسرے دے مردو گار ہو جاؤ۔
 کافر قوم نصارے دی رت پی کے۔ بھر کے پیٹ پینے ٹنڈے ٹھار ہو جاؤ۔
 بے ایمان فرنگ نوں دھوکہ کر کے۔ ہندوستان دے خود مختار ہو جاؤ۔

بیت نمبر ۵

ہندوستانوں آڈکھان یلو جلدی۔ تو حنگ سوچنے دکھ تل پھیندا۔
 پیا طوق غلامی دا کھ ساڈے۔ کر پے جتن نیاں ایسی نوں مل پھیندا۔
 مرنا جھلا غلامی دی زندگی لون۔ ایسا کھن ایہ سونا جھلا ڈیندا۔
 تنگ جا گیا جینے جو گھوک ستا۔ ڈھول بجیا ہندو جگا ڈیندا۔
 ساڈی قوم کا ناخ انگریز کرنا۔ اچھے ہی دبلا سہل جا ڈیندا۔
 آپس وچ نہ ویر و ددھ دھو۔ دبلا دشمنان مار کا ڈیندا۔
 بیڑا اسان دا وچ طوقان پیا۔ کر پے جتن کوئی بنے لا ڈیندا۔
 اگھو ناں ہتھان کوئی کم کر پے۔ دبلا نہیں ہن ڈھیریاں ڈھا ڈیندا۔
 پانی پتیاں نوں کسے کسم ناہی۔ دبلا آگیا جواں نوں پا ڈیندا۔

چھوٹے قور بزدل ایسے بے کبر نگر۔
 انج رہ گئے ایسے بے آنکھ کا نر۔
 کالا لوک ڈمبئی انج کہیں ساوٹن۔
 انج سنتان تے تئیں زور پایا۔
 جھوٹن ہنر تھسا ڈا ضبط کیتا۔
 تسان ہنر لوموت تے خوف آوے۔
 ستے پتے شاہ علی دے ہنر مردو۔
 مرنا بھلا غلامی دی زندگی توں۔
 تئیں ہم پے انج غلام کا ہنوں۔
 تسان شیران دے پتے ہنر مردو۔
 اٹھو ہنر مردو بل کے کرو سکھتے۔
 دل کے سکھ ہنر و سلمان مارے۔
 ماراں مراں گے لڑائے ہنر بدے۔
 گئے آٹھ آٹھ فٹ جوان کھتے۔
 گئے سوڑے ہنر دی جان کھتے۔
 گئے ہنر دے ادھ ارب دشان کھتے۔
 مارن مرن دے گئے دھیان کھتے۔
 چھوٹن تسانا دھرم ایمان کھتے۔
 سیر جنگ داتساں گمان کھتے۔
 دتے چھوڑ رسول فرمان کھتے۔
 حضرت علی دے گئے فرمان کھتے۔
 گئے حسن حسین بلوان کھتے۔
 انج گئی شیران واں بان کھتے۔
 ڈاپے موتیاں دا گیا مان کھتے۔
 بھائی تسان دے گئے پھٹان کھتے۔
 بلوان گج کے گئی زبان کھتے۔

بیت نمبر لم

جمرے ہانپوں اتے بزرگ ویرو۔
 تسان متقان گزریاں سبیاں فون۔
 کھولو اکھیاں مکھیاں پھرن گرو دے۔
 آب غمناں تے نکل توں صاف کرے۔
 غفلت نیند تے ذرا بیدار ہو جاؤ۔
 پاساپلٹ ویرو خبردار ہو جاؤ۔
 پکھا پکڑ ویرو دھلتن ہار ہو جاؤ۔
 دیکھ اپنا آپ ہوشیار ہو جاؤ۔

اچھے کل وحشی ان جنے عاقل۔ گنتی دین کیوں نہ سانسندان تیرے۔
 قدر عالمان دی ہر ایک ملک اندر۔ جلا وطن بچھے و دو ان تیرے۔
 ست نیک دین سارے یورپ بتوانے۔ گلوگ پیش پئے گیا ہے ایمان تیرے۔
 یورپ دین چرچا تیرے بنگلے دا۔ شے گھوک کیوں پئے بلوان تیرے۔
 رد لان ہر باکل سنسار اندر۔ شیر بچھا رہے کیوں سنسان تیرے۔
 بوسے موت آزادی دا علیہ ہرکا۔ سن کے لال کپن کتران تیرے۔
 تنکے جنگ ہندا رنگ زرد کاہون۔ پیر کیوں نہ شہید ہو جان تیرے۔
 صاحب صاحب سردے اگے تیاں دے۔ ایسے کلنگ تینوں پتر لان تیرے۔
 پھینان لوگیاں تکسبے پرد کرکے۔ جیونڈے پھرن دشمن بے ایمان تیرے۔
 عورت مرد کو لوں جبراً جدا کیئے۔ بھونڈو اچھے بی واسطے پان تیرے۔
 وانگ گھوڑان بھجوت پچھو دے کے۔ پتر کیوں نیں اتھ دکھان تیرے۔
 دلش جگت تیرے رہے کوک تینوں۔ ستے گھوک ہندو مسلمان تیرے۔
 آواچے بسی دقت سہال لیئے۔ نیں نان میٹن گئے باقی نشان تیرے۔

بیت نمبر ۳

جاگو ہندو پیاری دیونور چشموں۔ دین خواب دے دیا دھیان کھتے۔
 چند چاندنی دیکھ کے گھوک ستے۔ آیا سکھ سورج آسمان کھتے۔
 بھیری بند ساڑھ پیش پئے نی۔ جان مئی باجون دیسی جان کھتے۔
 سرخ سپ ہر اد زانسان گردے۔ نیلے پیلڑے گئے نشان کھتے۔

شکرگی انے ابران نوں سہم کیتا۔
 سچے ہندو اسی مسلمان کیوں نہیں
 پختہ کل و چین ہن سرن لگا۔
 ستا جاگدا شہر جاپان کیوں
 میرے باپ بزرگ دے خون بگڑو۔
 مہو جلد تے مر و شیطان کیوں
 کر و آپ ہمت کم ستور جاسی۔
 برہنم پیار پاکے دندا جان کیوں

بیت نمبر ۲

قبست کل جہان دی تیز ہوئی۔
 بھاگ گئے کیوں ہندوستان تیرے۔
 پائے کپڑے وانگ سودانیاں دے۔
 رلوں پھرن بکوت نوجوان تیرے۔
 کوئی دیوے دھکا کوئی دیوے گالی۔
 اڈ گئے کچھے ادب دشان تیرے۔
 ان بضم ملک گھروں کو ٹھہریں۔
 جڑے رہے سی ہوئے غلام تیرے۔
 ان کہن ساڈی جدی مالکی ہے۔
 کٹن گھڑی پل گئے گذران تیرے۔
 آگ میں آئے گھروے بنے ماگ۔
 ساڈ پھرن رلوے بے مکان تیرے۔
 دنیاست و نج رنگ تماشاں دے۔
 بجلی بیتان جگ تے زور پایا۔
 خستہ حال پھروے چمڑ جان تیرے۔
 نوکان کلیان توں سندر محل پائے۔
 گھر چکڑے نہ شمشوران تیرے۔
 دے دے دعوتان کوہن برباد کیتے۔
 دوسرے ہو گئے شہر دبران تیرے۔
 دنیا ابرو پلین تیار پیسے۔
 شالاباغ جیسے گلستان تیرے۔
 دنیا و نج بہار کے رنگ لایا۔
 کبھتے گئے ادوہ تیز بوان تیرے۔
 دنیا و نج بہار کے رنگ لایا۔
 گر دے بھوتدی خزان طوفان تیرے۔
 پئے رت بسنت دن بول آوس۔
 راکھی کرن جے کر باغبان تیرے۔

دھرتی وہلی نہ دیوندی غرق جائیے۔
 ایسی زندگی توں ساتوں مرن چٹکا۔
 ابومین وانگ دیوانیان پنے پھردے۔
 بھئی ہان لائے نجی رُوس جاگے۔
 ڈھائی ٹوٹوڑ دکھائے کھیت ساڈا۔
 بچے تڑپدے ودیا بابھی ساڈے
 سا اداک رُوشن دن رات رُوشن۔
 جگر سوترے اسپن بلوان ہوئے۔
 بے کرا اسپن پتنگ واروپ ہوئے
 بے کرا پاپان نوٹن پتر پتر پیارے
 بے کرا کنول رنگ ساڈی زندگی ہے۔
 نکمان دن ساڈے دغے باز پھردے
 بھارت درس دے پربلوان بچے۔
 رشی آر بندھو جھکل مل پھٹا۔
 ہر دیال جھن ہر دیال ہوٹا۔
 سماں آوسی رکھیاں دیکھو لیں۔
 جنہاں دن بیچیاں عمر گالی۔
 کھنڈا ساڈا اسان تون لوپ ہونیا۔
 اٹھو شیر مردو دیلا سون دا نہیں۔
 بندر بانٹ کیرا ظالم نال ساڈے۔
 بجلی شیدا کیرھرون آسمان کیوں نہیں
 موت کڑھدی اسان دی جان کیوں
 لاڈنہ آکھ کے اپنا تان کیوں
 پنے لگدے اسان ڈبے بان کیوں
 ہندوستان دا کوئی کسان کیوں
 کالج کھلے سدا دگیان کیوں
 ساڈے ورگا کیرھرے سنسان کیوں
 کھڈن واسطے بھلا مندان کیوں
 ساڈا منگ یار دشمنان کیوں
 بھارت درس دی اسپن سنسان کیوں
 سورج وانگ رُوشن ہندوستان کیوں
 مارن قوم مردے بے ایمان کھن
 مٹر تلک درے بے گمان کیوں
 ہیرا چکرا نور انسان کیوں
 پیارا یار اچیت قربان کیوں
 بھارت انہاں نوٹن کر دے پردان کیوں
 بدلہ دیو فدا سرت جگوان کیوں
 بجلی چکدی ہتھ کیر پان کیوں
 جا کے دیکھدے کل جہان کیوں
 بے ایمان دی کڑھوے جان کیوں

سچی پکار

- ساری خلق خدا پیدا ہوئی۔ سنا جاگتا توں ہندوستان کیوں نکلیا
- پائے کپڑے جسم کمزور ہو یا۔ جیسے جوش تے چکر داتاں کیوں
- کالا جوڑا کھ جا رہا جگ سانوں۔ سکی دسوی تری سنساں کیوں
- نہ اوہ رنگ تیرا نہ اوہ روپ تیرا۔ نہ اوہ شان تے ناے گمان کیوں
- نہ اوہ علم اخلاق نہ دھن دولت۔ راج جوگ تے برہم دا گیان کیوں
- کالی داس پنڈت راجا جیوہ مہری۔ ارجن بیہم جیسے بلوان کیوں
- نہ اوہ ہندو باسی ہندو جیوتھو تھی۔ بچے غازیان دے سلمان کیوں
- ظالم دھان توں کھا گیا کپڑا رو۔ اندر زخمی کے تیسوے جان کیوں
- ہندو تہرتے غنڈ دا ظلم مرتے۔ سیکھے آپنا وار چلان کیوں
- قلی قلی پکار دا جگ سانوں۔ ساڈا ٹھولوا کجھے نشان کیوں
- لکھان آن مہستان پیش ہنیاں۔ چیت اسان دے ذرا گھبران کیوں
- سانوں جا پوہے اسپن گئے گزے۔ مارے جگ اندر ساڈا مان کیوں
- مڑھوں پیا غلامی دا طوق ساڈے۔ سٹھے دین آزادی دا دھیان کیوں
- بلکوں پجان گے سد غلام رہ کے۔ سانوں مان چنتی والا گیان کیوں
- جیوہ جاڈنے مار دکار بے بندی۔ کوئی اسان اُتے مہربان کیوں
- منزل دور تے چال ستانیاں دی۔ اٹھے پیر ہندو غلطان کیوں
- سکاڈون باقی پیا بھرا جے۔ جا کے پھوکو دے دین شمشان کیوں
- لگی اگتے جلے گھر بار ساڈا۔ اُتھ دے آس توں اسپن بھان کیوں

بنرے ماترم۔

غدر دی گونج

دیش بھگتاں دی بانی۔

پچھون آزادی

بنرے ماترم

پیلان موت

Ghadar di gung

انڈیا
دیش بھگتاں دی بانی

غدر کی اینٹوں کی لڑائی ہمرا
یکانہ آشرم کی طرف سے منت بھیجی جانی

غدر پریس۔ لہار دس ہزار سان فرانسسکو امریکہ۔
مارچ ۱۹۱۷ء

56
43

بندے ماترم۔

غدر دی گونج

دیش بھگتاں دی بانی۔

موت بندے ماترم پھون آزادی

بندے ماترم
دیش بھگتاں کی بانی

غدر کی اینٹوں کی لڑائی تمہارا
یکانہ آشرم کی طرف سے سنت بھی جانی

غدر پر لیس۔ لہو۔ مارچ

انسکوا کر کے۔

PK
2656
G43

Ghadar di gunj

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
